

Ako si upratať v osobných financiách?

Finančné produkty nepatria práve medzi jednoduché. Správne si nastaviť životné poistenie, dokázať si pravidelne šetriť na penziu. Chce to disciplínu a znalosti. Prvým predpokladom však je vôľa so svojimi financiami niečo robiť. Tím ktorí ju majú ponúkame, niekoľko rád ako si zrevidovať portfólio finančných zmlúv.

1. Žijete v adekvátne poistenej nehnuteľnosti? Skontrolujte si staré poistky!

Ak ste si pred rokmi kúpili starší byt za 90-tisíc eur a byt má dnes hodnotu 150-tisíc eur, darmo sa vám na prvý pohľad zdá, že ste vybabrali s poisťovňou a platíte nízke poisťné za „starú“ cenu. Opak je pravdou.

Poisťovňa vám vypočítala poisťné na základe vtedajšej ceny bytu. A podľa nej vám bude aj plniť poisťné škody, ak nastanú. Ak ste napríklad byt zrekonštruovali, vymenili okná, či podlahy, v prípade poisťnej udalosti, to zohľadnené nebude. Váš [byt teda nie je dostatočne poistený](#). Hovoríme, že je podpoistený.

„V prípade požiaru, vytopenia či inej poistnej udalosti výška poistného plnenia nebude stačiť na pokrytie skutočných škôd, ktoré vznikli na zrekonštruovanom byte, pretože výška poistnej sumy nezodpovedá reálnej hodnote majetku. Poistovňa tak preplatí škody len do výšky stanovenej poistnej sumy, teda 90-tisíc eur,“ vysvetľuje hovorkyňa najväčšej poisťovne na trhu Allianz – Slovenskej poisťovne, Lucia Muthová.

To isté platí pri [poistení domácnosti](#), teda vybavenia bytu, či domu. Máte doma drahú elektroniku, umelecké diela, či iné vybavenie? Poistní odborníci radia raz za čas aktualizovať si poistenie domácnosti a doplniť tieto veci do poistnej zmluvy. Teda samozrejme za podmienky, že chcete byť naozaj poistení a neplatí si poistku len pro forma, teda by ste nejakú akože mali.

2. Ste zabezpečený proti vážnym chorobám a invalidite?

Choroba si nevyberá a počet invalidných dôchodcov neustále rastie. Náročný životný štýl, pracovné vyťaženie, zlá životospráva, to všetko si vyberá svoju daň. Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne [vlani posudzovali](#) 25 tisíc nových žiadostí o invalidný dôchodok. Z nich kladne ohodnotili 20 tisíc, čím počet invalidných dôchodcov vzrástol na 237 tisíc.

Invalidné dôchodky sú pritom žalostné. Pracovnú schopnosť zníženú o menej ako 70 percent má väčšina invalidov. V tejto kategórii predstavuje priemerný [invalidný dôchodok](#) len 205 eur. Nad 70 percent je to potom 369 eur. „Táto situácia nie je v podstate riešiteľná inak než poistením. Doteraz bol tento typ poistenia veľmi podceňovaný, veľká časť klientov si poisťuje najmä riziká pre prípad výpadku príjmu pri ochorení alebo úraze,“ hovorí o potrebe zabezpečiť si príjem v invalidite Roman Holček, riaditeľ oddelenia poistenia osôb UNIQA poisťovne.

Pre väčšinu Slovákov znamená invalidita zásadný prepád životného štandardu. Životné nároky navyše rastú o výdavky na zdravotnú starostlivosť. „Zo skúseností našich klientov vieme, že napríklad pri vzniku rakoviny sa priemerné náklady na doplnkovú liečbu vyšplhajú na približne 12 tisíc eur. Ide o všetky výdavky na liečbu nad rámec verejného zdravotného systému ako výživové doplnky, úprava stravy, doprava do zdravotníckych zariadení, doplatky za lieky, liečebné a regeneračné pobyty či zdravotnícke pomôcky,“ pripomína L. Muthová.

Práve na tieto účely slúži životné poistenie. Hoci s na neho v posledných rokoch zniesla kritika, týka sa len sporenia, či investícií cez poisťky. Tie sú pritom len akousi nadstavbou poistenia. Význam a dôležitosť poistenia zdravotných rizík – [rizikového poistenia](#), však nijako neklesol.

Dôležité je správne nastavenie životného poistenia. Je u každého individuálne a odvíja sa napríklad od profesie daného človeka, od jeho rodinnej anamnézy, či

doterajších ochorení. Pri uzatváraní životnej poisťky a výbere sa z toho dôvodu odporúča poradiť sa s finančným agentom.

3. Poistite si svoju hypotéku! Získate istejšie bývanie

Je od vášho príjmu závislá rodina? Máte bývanie na úver? Ak ste si na tieto otázky odpovedali áno, znamená to, že udržanie vášho životného štandardu je priame závislé na vašich budúcich príjmoch. A tie sú závislé na vašom budúcom zdravotnom stave.

V prípade neočakávaných životných situácií, ktoré sa nikomu nevyhýbajú, napríklad vážnych ochorení, úrazov, trvalých následkov chorôb a úrazov, smrti, vám a vašej rodine môže pomôcť zachrániť rodinný rozpočet správne nastavené životné poistenie. Ak rizikové poistenie, zmienené v predchádzajúcom bode nemáte, alebo nie je dostatočne komplexné, garanciu môže poskytnúť aj [poistenie schopnosti splácať svoj úver](#).

Týka sa napríklad zdravotných problémov, ktoré vás môžu na dlhší čas alebo natrvalo vyradiť zo zamestnania. No vzťahuje sa aj na prípady, keby vaša rodina zostala úmrtím živiteľa bez príjmu. Poistenie schopnosti splácať hypotéku teda kryje riziká ako smrť, invalidita, pracovná neschopnosť, či dokonca nezamestnanosť. Záleží teda len na jeho nastavení. Poistná suma by sa mala rovnať minimálne nesplatenej sume hypotéky.

Zle nastavená poisťka je zbytočné vyhadzovanie peňazí. L. Muthová uvádza príklad, keď sa na poisťovňu obrátila klientka so žiadosťou o preplatenie hypotéky, no neuvedomila si, že si s manželom pri vybavovaní hypotekárneho úveru z dôvodu úspory uzatvorili životnú poisťku len na ňu. Manžel však tragicky zahynul a celá ťarcha úveru tak prešla na ňu a bez náhrady zo strany poisťovne.

4. Myslite na dôchodok v dostatočnom predstihu

Ešte donedávna platilo, že ľudia sa o svoje dôchodky počas pracovného života veľmi zaujímať nemuseli. Spoliehali sa na [Sociálnu poisťovňu](#), a to, že na nich staré kolená postará. Situácia sa však mení. Mladých ľudí je a bude oveľa menej ako bude dôchodcov. Naruší sa tak donedávna platná rovnica, že pracujúci dokážu zaplatiť dôchodcom v priebežnom systéme aspoň aké také dôchodky.

V roku 2060 [pribudne na Slovensku](#) 800 až 900 tisíc seniorov a naopak z produktívnej populácie odíde jeden milión ľudí a o ďalších zhruba 200 tisíc klesne počet detí. Negatívne trendy tak už sú predprogramované v súčasnej štruktúre obyvateľstva. Zvrátiť by sa dali jedine masívnou imigráciou, čo je však len veľmi málo pravdepodobné.

Kým totiž v minulosti predstavoval počet detí narodených v jednom ročníku zhruba sto tisíc, dnes je to necelých 60 tisíc a v budúcnosti tento počet ešte viac klesne. „Kým v roku 1980 sme boli jednou z najmladších krajín v Európe, v roku 2060 budeme jednou z najstarších,“ hovorí demograf Boris Vaňo z Inštitút informatiky a štatistiky. „Každá spoločnosť by sa k tomu mala zodpovedne postaviť,“ dodáva.

„Netreba sa spoliehať na štát, ale ľuďom je potrebné hovoriť, že sa o svoj budúci dôchodok musia starať svojim vlastným sporením,“ naznačuje východisko Roman Scherhauser z European Investment Centre.

To, aký bude náš dôchodok, tak závisí od našich rozhodnutí už dnes. Riešením, ktoré si nevyžaduje žiadne výdavky navyše, [je účasť v druhom pilieri](#). Znamená to, že časť odvodov do Sociálnej poisťovne nejde na prerozdelenie dnešným dôchodcom, ale smeruje na súkromné individuálne účty, ktoré sa zhodnocujú na finančných trhoch a budú sa čerpať až v budúcnosti.

Výška konečnej nasporenej sumy v [druhom pilieri](#) závisí od konkrétne zvolenej investičnej stratégie. Na výber sú síce garantované, ale málo výnosné dlhopisové fondy, alebo negarantované, ale viac zarábajúce akciové, alebo indexové fondy.

„Približne tri štvrtiny sporiteľov v 2. dôchodkovom pilieri má svoje úspory uložené v garantovanom fonde, kde je oveľa nižšia šanca na ich výraznejšie zhodnotenie a len štvrtina si sporiť buď čiastočne alebo úplne v negarantovanom fonde. Myslíme si, že každý z našich sporiteľov, kto nie je bezprostredne pred dôchodkovým vekom, by mal mať svoje úspory alebo aspoň časť z nich uložených v akciovom negarantovanom fonde. Veľmi dôležité je uvedomiť si, že toto rozhodnutie sporiteľa musí byť stabilné a nesmie ho meniť pri každom väčšom výkyve na finančnom trhu,“ konštatuje predseda predstavenstva Allianz – Slovenskej DSS Marián Kopecký.

Keďže funkcia druhého piliera nie je len v sporení, ale aj v investovaní, je rozhodujúci čas, ktorý sa peniaze zhodnocujú. „Rozdiel medzi vstupom do druhého piliera v 18tom roku a v 35tom roku života, čo je maximálny vek možného vstupu, môže vo finále predstavovať až [niekoľkonásobnú výšku úspor](#),“ upozorňuje M. Kopecký.

5. Budujte si finančnú rezervu

Človek, ktorú už nemá akútne finančné potreby, teda má splatenú hypotéku, či odrastené deti, a každý mesiac mu zostávajú v rozpočte voľné peniaze, mal by rozmýšľať, ako ich čo najlepšie využiť.

Finanční profesionáli odporúčajú mať hotovostnú rezervu, teda peniaze na bankovom účte, vo výške šesť mesačných výdavkov. Tie nie sú nijako viazané, a môžu slúžiť na nárazové výdavky, alebo ako vankúš pri chorobe alebo dočasnej nezamestnanosti. Viac peňazí sa ale držať v banke neodporúča.

Veľká časť Slovákov si však stále neuvedomuje, že peniaze na účte požíera inflácia, nehovoriac o tom, že nezarábajú. Aktuálne dosahujú vklady [na účtoch v bankách sumu 34 mld. eur](#). V podielových fondoch, ktoré sú na strednodobé investície určené, je pritom len zhruba osem miliárd eur. Podielové fondy umiestňujú vklady na finančných trhoch a tak zarábajú.

Niektorí by [mohol namietať](#), že majú vysoké poplatky. Existujú aj menej nákladné možnosti ako investovať. Napríklad do indexových, či ETF fondov. Tie nespravuje žiadny manažér, poplatky pri nich sú teda rádovo nižšie. [Možností na výber je teda viacero](#). Dôležité je však zostať pasívny a o svoje financie sa aktívne zaujímať.